

Likelydende brev sendt per e-post til

Bærum kommune
Plan- og bygningstjenesten
v/plansjef

Asker kommune
Plan- og bygningsavdelingen
v/leder plan- og bygningsavdelingen

Asker og Bærum 4. juni 2012

Innspill til fylkeskommunens forslag til planprogram for 'Regional plan for handel, service og senterstruktur' – fylkesutvalgets vedtak 19.3.12.

I forbindelse med kommunene, herunder presentasjon av mulig Modell for handelsanalyse Asker og Bærum den 21. mai ble næringsrådene oppfordret til å komme med innspill til fylkesutvalgets vedtak 21.3.12. Formålet er at kommunene blir kjent med og kan ta hensyn til næringslivets synspunkter i uttalelsene til fylkeskommunen.

Innledningsvis mener vi det er gledelig og på høy tid at arbeidet blir satt i gang. Gjeldende fylkesdelplan fra 2001 er ikke ajourført hva gjelder for eksempel tettsteder, handelsmønstre, bransjegliedning og varetyper. Gjeldende plan har ikke tatt inn over seg at kommuneplanene i perioden har blitt ajourført i takt med utviklingen. Dette har de siste år gitt flere tilfeller av uønskede konsekvenser for kommunene og næringslivet. Det er nok å vise til eksempler der fylkesmannen gjennom forvaltningen av *forskrift om rikspolitisk bestemmelse for kjøpesentre* (fra 1. juli 2008) ved henvisning til fylkesdelplanen fra 2001 faller ned på vedtak som hindrer en kommune i å gjennomføre stadfestede kommuneplaner: Lovlige folkevalgte vedtak i kommunene lar seg ikke gjennomføre da deler av planhierarkiet er gått ut på dato og ikke samsvarer med faktiske forhold. Slik kan vi ikke ha det.

Vi gir utfyllende kommentarer og forslag nedenfor, men ønsker å poengtere at det er krevende og ambisiøst å lage en felles plan som favner hele Akershus: Fylket er svært differensiert og uensartet på befolkningstetthet, arbeidstetthet, sosial og privat tjenesteyting (inklusive varehandel) og kollektivtilbud. Kommunen Asker/ Bærum vil f. eks. med sine nær 170. 000 innbyggere representere et befolkningsgrunnlag tilsvarende Norges 5 største by. Dette fordrer at planen må være så vidt overordnet at lokale folkevalgte bør tillegges endelig beslutningsmyndighet også i saker av noe mer kontroversiell karakter.

Vi har i denne fasen følgende konkrete innspill/tillegg til forslaget til planprogram fra Akershus fylkeskommune (Våre innspill er inndelt i.h.t. disposisjon i forslaget til planprogram):

Om formål/ambisjonsnivå:

Det viktigste med en ny plan må være at den er realistisk, langsiktig og forutsigbar slik at alle involverte inklusive næringsliv og forbrukere ser seg tjent med planen.

Fra vår side betyr det at innenfor faste samfunnsmessige rammer for infrastruktur, klima, natur etc må formål/ambisjonsnivå i planen legges til rette for;

- Mest mulig fri konkurranse mellom aktører. Formålet skal ikke være å regulere konkurranse. Konkurranse skaper utvikling
- Forutsigbare og tydelige definisjoner – over tid og under endrede rammebetingelser, herunder
 - Ta høyde for at bransjer og varegrupper fortsetter å endre seg de neste 10-15 år
 - Internasjonale trender gir glidning mellom bransjer og annen sammensetning av varetper/-grupper enn de vi kjenner i dag
- Avlastningsområder, næringsparker etc for bilbasert handel til de varer som ikke kan fraktes med buss eller bane
- Å dekke ulikt behov i ulike regioner/steder, herunder også for varehandel
- Vurdering av om konsentrert varehandel i sentere gir mindre eller mer bilkjøring enn spredd handel langs etablerte hovedfartsårer (vei eller bane) i et fylke som Akershus. Eks: Handel av matvarer på vei hjem fra jobb
- At planens forslag til arealdisponering og sonedefinisjoner bør stimulere til bedring av gjennomfartsårer og kollektivtrafikk på langsiktig basis
- At planen må settes i en ramme med slik vi venter infrastrukturen om 10-15 år og at disse planene må være kjent for alle involverte
- Harmonisering med/eventuell forslag til endring i *forskrift om rikspolitisk bestemmelse for kjøpesentre*
- At erfaringsanalysen av gjeldende plan fra 2001 trekker inn synspunkter også fra de som den nye planen skal være til for – næringsliv, forbrukere og kunder, jfr punktet om medvirkning

Om tema:

Vi er enig i de tema som foreslås, men har følgende tillegg:

- For å skape tydelighet bør vurderes et avsnitt om hva planen ikke skal inneholde
- Presisering av plasskrevende handel og sonedefinisjoner
- Akershus sin rolle innen handel – og rollene til de enkelte regioner og kommuner

- Selvforsyningsgrad. Kortreist arbeid. Kortreist handel etc. Betydningen av. Målsetting
- Eventuelle analyser av etterspørsel må ta hensyn også til der folk arbeider (ref. modell for handelsanalyse), eks:
 - Av 276.000 sysselsatte i Akershuskommunene arbeider 62 % i annen kommune enn der han/henne bor
 - Av 240.000 arbeidsplasser i Akershuskommunene dekkes 48 % av innpendling fra andre fylker
- Finnes andre og bedre styringsparametere enn varetyper/-grupper? Hva med antall parkeringsplasser, kollektivkapasitet og – tilgjengelighet, åpningstider, vegkapasitet utover rushtidene etc.
- Konsekvensanalyse for bortfall/klimautslipp ved (uønskede) handelslekkasjer og/eller kortreist handel ved nærbutikk i stedet for sentere
- Konsekvensanalyse.
 - Det er ikke plass til alt og alle ved kollektivknutepunktene
 - Hva er metningspunktet før folk og arbeidsplasser flytter til andre kommuner/fylker
- Hvilke (samme) statistiske kilder skal fylkeskommunen, fylkesmannen og kommunene bruke som grunnlag og kommunikasjon seg i mellom

Om kunnskapsgrunnlag:

Våre tilleggsmomenter:

- TØI har kloke utsagn. Det bør være mulig å bruke TØIs påpekninger for å skaffe mer kunnskap om vårt fylke/våre kommuner på de områder som TØI tar opp
- All handel må med i modellen selv om statistikkgrunnlaget ikke er like utviklet
 - Handelsanalyser/modeller kan ikke kun befatte seg med handel av detaljvarer
 - Erfaringsmessig har handel med plasskrevende varer vært mest krevende for saksbehandlere/ kommunene og næringsliv
 - Arealmessig er handel med detaljvarer og plasskrevende handel omtrent like store
- Senterfunksjoner (inklusive boliger) utover handel kan være mer arealkrevende og mer trafikkgenererende enn handel – må vektlegges mer i modellene
- Næringene selv vet mest om antatt etterspørsel og handelsutvikling. Disse bør brukes aktivt som del av kunnskapsfangsten
- Matematisk etterspørsel fremskriving blir lite meningsfullt dersom området er lite
- I aktuell (utbyggings)sak må tiltakshaver selve stille med suppleringsinformasjon og fremskriving/dokumentasjon av (etterspørsels)behov
 - Ingen er mer skeptisk enn den som selv skal investere
- Det vi hittil har sett av mulig Modell for handelsanalyse (piloten) i Asker og Bærum har en god målsetning, men pga overforenklinger, manglende data og kun historiske datafangst mener vi at den i nåværende form
 - hjelper verken saksbehandler/kommune eller næringsliv
 - er formidabel i vedlikeholds krav for datafangst

- må eventuelt involvere næringslivet og deres bransjetall direkte for å være et aktuelt styringsverktøy

Om medvirkningsprosesser:

Våre tilleggsmomenter:

- For å oppnå legitimitet til endelig plan må de som planen skal gjelde for (bl.a. næringslivet) tas med i planarbeidet
- Viktig å få med fagekspertise som kan kvantifisere de strukturelle endringer som vil finne sted
- Vi er kjent med at det foregår intens lobbying rundt særlig handels- og senteretablering i kommunene og på fylkesnivå. Dette engasjementet er positivt
 - Slike prosesser må imidlertid være åpne og vi ber om at det i denne forbindelse etableres en formell registrering der aktører som ber om å bli tillagt rolle som høringsinstans fremlegger hvem de representerer/betales av, og at denne informasjonen gjøres offentlig

Hva gjelder mulig Modell for handelsanalyse som ble presentert på møtet 21. mai og som i planprogrammet er nevnt som et område det skal arbeides med, vil vi komme tilbake til egen uttalelse innen utgangen av måneden.

Med vennlig hilsen

Asker Næringsråd

Lars O. Nordal
(sign)

Bærum Næringsråd

Ane Maria Haug Mjaaseth
(sign)

Kopi: Næringsjefene i Asker og Bærum kommuner